

at sige: Vi have i alle disse Aar siden 1868, da vi begyndte at drive Statsbaner, bildt os ind, at vi havde Overskud, men det er Usandhed, det have vi ikke haft, vi skulle i alt Fald reducere det Beløb, vi have haft i Indtægt i en Aarrække, med det Beløb af omtrent 70 Millioner, som Flertallet i Kommissionen havde foreslaaet. Jeg havde en anden Tanke, som jeg synes var mere naturlig. Det er altid en Skønssag, altid Gætteværk, naar man skal til at reducere den faktiske Udgift og sige: hvor stor burde Udgiften have været? Det er altid en Skønssag, saa man kan akkurat lige saa godt skønne det ene som det andet; nogen Beregning kan umulig foretages, saaledes at den kan blive paalidelig. Jeg havde en anden Tanke, og jeg vil ogsaa fremsætte den her; jeg synes, den er rationel og rigtig. Hvis man vil det, kan man ganske simpelt sige: hvor meget have Statsbanerne i det hele taget kunnet aflevere til Statskassen som Overskud af Statsbanernes Drift i de noget over 30 Aar siden 1868 og til Dato? Ja, det samlede Beløb, som er fremkommet regnskabsmæssigt som Udbytte, er 79,329,000 Kr. Saa siger jeg, at naar vi skulle til at afskrive, lad os saa afskrive hele Overskuddet, og lad os saa stille Regnestykket op paa en saadan Maade, at det er forstaaeligt, og sige: vi have drevet Statsbanerne fra 1868 til Dato med det Resultat, at de have intet Overskud givet, men de have heller intet Tab givet; det Overskud, vi have faaet, har været fingeret, det har været noget, vi have bildt os ind; vi ere komne til det Resultat, at vi have belastet Anlægssummen med et Beløb, som er lige saa stort; derfor skrive vi det af; saa ere vi færdige. Saa komme vi ned til en Anlægssum af omtrent 170 Mill., og det er omtrent det, som Statsbanerne kunne siges at være værd den Dag i Dag, saa det vil være ret passende. Men, som sagt, det er ganske ørkesløst at tillægge det nogen som helst nævneværdig Betydning, om man gør det ene eller det andet, for det giver hverken Fortjeneste eller Tab for en eneste Øre til noget Menneske i Landet eller til Statskassen; man kan akkurat lige saa godt lade Beløbet staa, som det staaar.

Men hvad saa? Vi kunne dog vel neppe komme dertil, at vi Aar efter Aar foruden ikke at faa Rente af de 247 Millioner, som naturligvis vokse rask og navnlig ville vokse kolossalt om nogle Aar, naar de store Spørgsmaal her ved Kjøbenhavn skulle endelig ordnes, skulle have direkte Tab af vore Statsbaner. Hvad skal saa

Statens Opgave være? Skal den være desforuden at miste Renten af de Penge, der jo for Fremtiden skulle tilvejebringes ved Laan og altsaa forrentes, eller skal man søge at komme dertil, at man dog i alt Fald faar nogen Rente af Pengene? Og der mener jeg, at vi vistnok maa kunne blive enige om det sidste; vi maa vistnok kunne blive enige om, at Staten ikke kan afse et saadant Beløb uden i alt Fald at faa nogen Rente deraf. Og hvad er saa Vejen til at komme til en Forrentning, som dog i nogen Maade kan siges at være tilfredsstillende? Ja, der vilde jeg ligesom det ærede Medlem, der talte sidst, ogsaa have ønsket, at vi havde haft hele Kommissionens Forslag liggende for os til Behandling paa een Gang, om ikke af den Grund, at jeg tillægger det nogen overordentlig stor økonomisk Betydning, om man kommer til en Omorganisation af Statsbanedriftens Administration. Hvad man skriver i et Regulativ eller en Lov for den Administration, som leder et Foretagende, er nemlig ikke det, som gør det klarere, hvorledes et Foretagendes økonomiske Status bliver; det er til syvende og sidst to Ting, det kommer an paa; det kommer an paa, om man har den rette Leder til at sætte i Spidsen, og det kommer an paa, hvorledes den paagældende Administrationslov eller det paagældende Organisationsregulativ bliver efterkommet i Praksis. Det er det, det drejer sig om; om der staaar lidt mere eller mindre paa Papiret, om det har den ene eller den anden Form, er økonomisk set nogenlunde ligegyldigt; det gør ikke Sagen klarere. Men desuagtet er der en saadan Kausalforbindelse mellem Kommissionsforslaget om Omændringen i Administrationen og det Forslag, vi her behandle, ligesom ogsaa Forslaget om Lønninger, at jeg vilde have fundet det ganske naturligt og meget ønskeligt, om den høje Regering havde fundet sig foranlediget til at efterkomme, hvad den i Fjor, mens de Herrer sade som Medlemmer af Oppositionen her, saa stærkt forlangte, nemlig en Fremlæggelse af hele Jernbanens Organisations-, Lønnings- og Takstspørgsmaal under eet. Jeg vilde have fundet det ganske naturligt, og jeg havde ventet, at det var sket. Nu skal jeg indrømme, at der har været personlige Forhold, som maaske kunne have medvirket til, at det ikke er sket, men det maatte vel ogsaa have kunnet været anderledes.

Nu er det imidlertid ikke sket, og som Følge deraf have vi at behandle eller ikke